

Kṛṣṇa

v zpravodaj

• občasník pro přátele Kršny • únor 1992 •

GAURA - PŪRNIMA 1992

GAURA - PÚRNIMA VE ŠRÍ MAJÁPURU

Den zjevení Šrī Čaitanji Maháprabhua v Indii

Hnutí pro vědomí Kršny začalo vlastně plně před pěti sty lety, když Pán Šrī Čaitanji Maháprabhu, inkarnace Kršny, zaplavil celou Indii zpíváním svatých jmen: *Hare Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare, Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare*. Kršna osobně sestoupil na Zemi jako Čaitanja Maháprabhu v podobě svého oddaného, aby vyjevil tajemství pravé lásky. Spolu se svými společníky učil jak vyvinout lásku k Bohu zpíváním *Hare Kršna mahámantry*.

Čaitanja Maháprabhu se zjevil na tomto světě ve Srídhamu Májápuru v Bengálsku, večer v 23. phágguně roku 1407 šakábda, což odpovídá 18. únoru roku 1486 našeho letopočtu. Vůli Pána došlo tohoto večera k zatmění Měsice. Mezi Hindy je zvykem koupat se v době zatmění v Ganze nebo v jiných posvátných řekách a zpívat védske mantry pro očištění. V době zrození Šrī Čaitanji zněla celá Indie svatými jmény Pána *Hare Kṛṣṇa, Hare Kṛṣṇa, Kṛṣṇa Kṛṣṇa, Hare Hare, Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare*. O těchto šestnácti jménech Pána se zmíňují mnohé Purány a Upanišady. V řastrách je řečeno, že zpíváním svatých jmen bez přestupků může být osvobozena pokleslá duše ze zajetí hmoty. Existuje nespočetně mnoho jmen Pána a každé z nich je stejně dobré, protože všechny popisují Nejvyšší Osobnost Božství. Jelikož je těchto šestnáct jmen určeno především pro tento věk, měli by jich lidé využít a následovat velké áčárje.

Zjevení Pána v době zatmění Měsice poukazuje na Jeho zvláštní misi, která spočívá v kázání o důležitosti zpívání svatých jmen Boha v tomto věku Kali. V současném věku se hádáme dokonce i kvůli maličkostem a písma proto doporučují pro tuto dobu všeobecný způsob seberealizace,

zpívání svatého jména Pána. Lidé mohou pořádat setkání, na kterých by opěvovali Pána ve svém jazyku a libozvučnou hudebnou. Když tyto pořady proběhnou bez přestupků, je zaručené, že účastníci postupně dosáhnou duchovní dokonalosti, aniž by se museli věnovat tvrdším metodám seberealizace. Učenci či hlupáci, bohatí či chudí, Hindové nebo Muslimové, Angličané či Indové — všichni mohou při takových setkáních naslouchat transcendentálnímu zvuku a smýt prach ze svých srdcí, který se nashromáždíl po dlouhou dobu styku s hmotou. Toto poselství Pána tak bude potvrzeno a lidé z celého světa přijmou svaté jméno Pána jako společný základ univerzálního náboženství lidstva. Jinými slovy, svaté jméno přišlo s příchodem Šrī Čaitanji Maháprabhua.

Tento den slaví všichni Indové jako státní svátek. Již od rána se sjíždějí do Majápuru a navštěvují Kršnovy chrámy. Šríla Prabhupáda zde postavil velký areál jako základ budoucího duchovního města. Zde se to doslova hemží návštěvníky z celého světa. Tlačí se v chrámu Čandródaja Mandir, aby mohli přijmout požehnání od Božstev Rádhý a Kršny, Šrí Šrí Rádhá-Mádhavy ve společnosti čtyř gópi, od Božstva Pána Nrisinhadévy, Kršny v podobě napůl člověka a napůl lva, který je uctíván jako ochránce oddaných, a samozřejmě od Šrī Šrí Gaura-Nitái, nejmilostivější inkarnace Kršny jako Pán Čaitanja a Nitjánanda. Dopoledne se koná zasvěcovací obřad, při kterém desítky oddaných slibují svým duchovním učitelům dodržovat čtyři regulativní zásady a že budou zpívat každý den minimálně 16 kol Haré Kršna mahámantry na růženci. Tento obřad probíhá v Jadžña-šale, kde brahmáni z gurukuly provádějí každý den védske oběti určené k zachování míru na světě. Po

celém Majápuru se rozléhá zpěv Haré Kršna mahámantry. V bhadžankutiru Šríly Prabhupády, rákosové chýši, ve které žil se svými žáky při stavbě Čandródaja Mandiru, opěvují oddaní Kršnu dvacet čtyři hodin denně, třicet dní v měsíci, dvanáct měsíců v roce. Odpoledne vrcholí obřadem v chrámu, při kterém je před zraky všech návštěvníků omýváno transcendentální tělo Pána Čaitanji Maháprabhua. S východem měsice oddaní přerušují půst přijetím lahodného prasádam, jídla obětovaného Kršnovi.

Oddaní ze Západu přijíždí do Majápuru již dráve. Celý týden před Gaura-púrnimou se konají přednášky a semináře duchovních učitelů z celého světa a parikrama, pouť po posvátných místech spojených se zábavami Pána Čaitanji. Z mnoha míst navštíví Jógapit, kde se pod nímovým stromem zjevil Šrī Čaitanja, Šrívása Angan, zahradu Šrívásy Thákura, kde Pán Čaitanja pořádal každý večer se svými společníky kírtan. Dalším poutním místem je samádhi Čanda Kaziho. Čand Kazi byl muslimský starosta Nadie

v době Čaitanji Maháprabhua. Pokusil se zastavit sankirtanové hnutí Šrī Čaitanji. V diskuzi o pravosti zpívání svatého jména Pána byl poražen. Čand Kazi se Čaitanjovi Maháprabhuvi odevzdal a povolil zpívání Haré Kršna mahámantry. Toto povolení platí až do dnešních dnů. Na místě jeho hrobu vyrrostly dva propletené stromy, které symbolizují oddanost Kazihu Pánu Čaitanji.

K popisu dalších poutních míst by nestala tlustá kniha, natož tento zpravidaj. Ani samotné popisy se nevyrovnejí tomu, když tato místa může člověk sám navštívit. Jedním ze základních principů oddané služby je pobývat na místech jako je Májápur nebo Vrndávana. Proto bychom měli vyvinout touhu tato místa navštívit. A když Kršna může světským lidem splnit např. touhu po návštěvě Kanárských ostrovů, proč by nesplnil touhu svých oddaných po návštěvě posvátných míst souvisejících s Ježíšem?

GAURA HARÍ ANEB JAK JSME SI ZAPOMNĚLI PŘEZOUT BAČKORY ...

Gaura-Púrnima, to je také hodně vaření. Čaitanja Maháprabhu dokáže hravě spořádat osmdesát kilo rýže, a protože je to samotný Kršna, mohl by snít i celý vesmír, kdyby chtěl. Ale tak veliké oběti od svých oddaných naštěstí nevyžaduje. Spojí se s listkem, ovocem, vodou nebo kvítkem, přidáme-li to největší — lásku a oddanost. Přesto Mu Ježi oddaní nabízí co nejvíce lahodných jidel a obvzlaště u příležitosti Kršnova příchodu v podobě Čaitanji Maháprabhua. V Indii není neobvyklé, že kuchaři na tento svátek připraví až tisíc chodů, ale to bychom na Kršnově Dvoře museli vařit už rok dopředu. A tak jsme minulý rok společně uvařili alespoň půl tisíce gulab jamunů a potom ještě dalších sto dvacet pět chodů pro potěšení Šrī Kršny Čaitanji. Vafili jsme už tři dny dopředu. Sandeše, burfi, samósy, pakory, luglú, halvy, sladké rýže, purí, lasí, malpury, ladú, rásguly, jednoduché úžasné, šríkany, čapati, kačaurí, bráhmanské špagety a tak dál a tak dál, třebaže ani bráhmani nejsme.

A potom jsme celý den jen zpívali a zpívali a tančili a tančili a tančili a ještě vařili a vařili a vařili. To je Gaura-Púrnima. Tan-

čení, opěvování a hodování. Tolik hostů jsme na Kršnově Dvoře do té doby nezažili... Při večerním Gaura-áratí se zdálo, že se celá chrámová místnost spolu s hosty a oddanými proboří do kuchyně. A nadšení ještě vzrostlo, když začala hostina. Čaitanovo prasádam uspokojilo všechny — někteří po něm vypadali jako kachny — a ve většině z nás to probudilo skrytou šakti a novou touhu po kírtanu. A tak jsme znova rozezvučeli kartály a mrdangu. Nejdříve jenom uvnitř chrámu, ale za chvíli už se Kršnova svatá jména šířila celým okolím farmy. Gaura Hari! Vyšli jsme na dvůr a tančili s rukama zdviženýma vzhůru k měsici. Džaja Sačinandana! Gaura Hari! Nokturnové kírtany Pána Čaitanji! Měsíc byl kulatý a plný, jakoby také právě zažil velikou hostinu. Hluboko do noci jsme chodili po kopcích a polích okolo Kršnova Dvora a ani nám nevadilo, že jsme si v extázi zapomněli přezout bačkory...

A pokud i Vy chcete zpívat, tančit, hodovat a nespát pro potěšení Pána Čaitanji, přijedte 18. března na Kršnov Dvůr. Vezměte s sebou přátele a spacáky. Dejte nám, prosím, předem vědět, a nezapomeňte, že Kršnu těší, když Mu s láskou a oddaností nabídneme ovoce, zeleninu, kvítko nebo i drahokamy ...

(bhakta Karel)

SEKTY EXPERTI

od
Manidhary dase

Často se hosté, kteří navštívili farmu Kršnův Dvůr, ptají, z čeho vaříme kaši, která se podává na snídani nebo kde kupujeme chleba. Všichni se shodují, že obojí je velmi chutné. Nejdůležitější ingrediencí je LAD (Love And Devotion — lásk a oddanost ke Kršnovi) a dalším tajemstvím je celozrnná, čerstvě pomletá pšeničná mouka. Mouku, kterou obvykle dostanete v obchodě, je několik měsíců stará, zvětralá, bez chuti a prolezlá broučky. Jídla připravená z čerstvě pomleté mouky — ne starší než dva týdny — mají specifickou chuť, která se nedá ničím nahradit. Kromě toho odpadá problém s moučným červem, kterému čerstvá mouka nechutná.

Mohli bychom uvádět další přednosti celozrnné mouky nebo krupice, ale sami je nejlépe posoudíte, když vyzkoušíte některé z níže uvedených receptů. Mouku si můžete objednat z Kršnova Dvora, 257 28 Chotýšany. Jeden kilogram celozrnné mouky stojí 7,- Kčs, jeden kilogram krupice 6,- Kčs. Poštovně do 5 kg činí 5,- Kčs, do 10 kg 7,- Kčs a do 15 kg 10,- Kčs.

Společně s objednávkou zašlete prosím peníze v hotovosti nebo ve známkách.

Pšeničná kaše

1 l mléka, 300 ml krupice z Kršnova Dvora, 100 ml hnědého cukru nebo medu, trochu hrozinek či jiného sušeného ovoce nebo oříšků.
Mléko přiveďte k bodu varu a za stálého míchání vsypejte krupici. Jakmile mléko znova vře, snižte plamen a na mírném ohni stále míchejte do zhoustnutí (cca 10 min). Nakonec přidejte cukr nebo med, hrozinky atd. Chuť můžete obměňovat kořením — špetkou kardamomu, skořice, muškátového oříšku atd.

Celozrnný domácí chléb

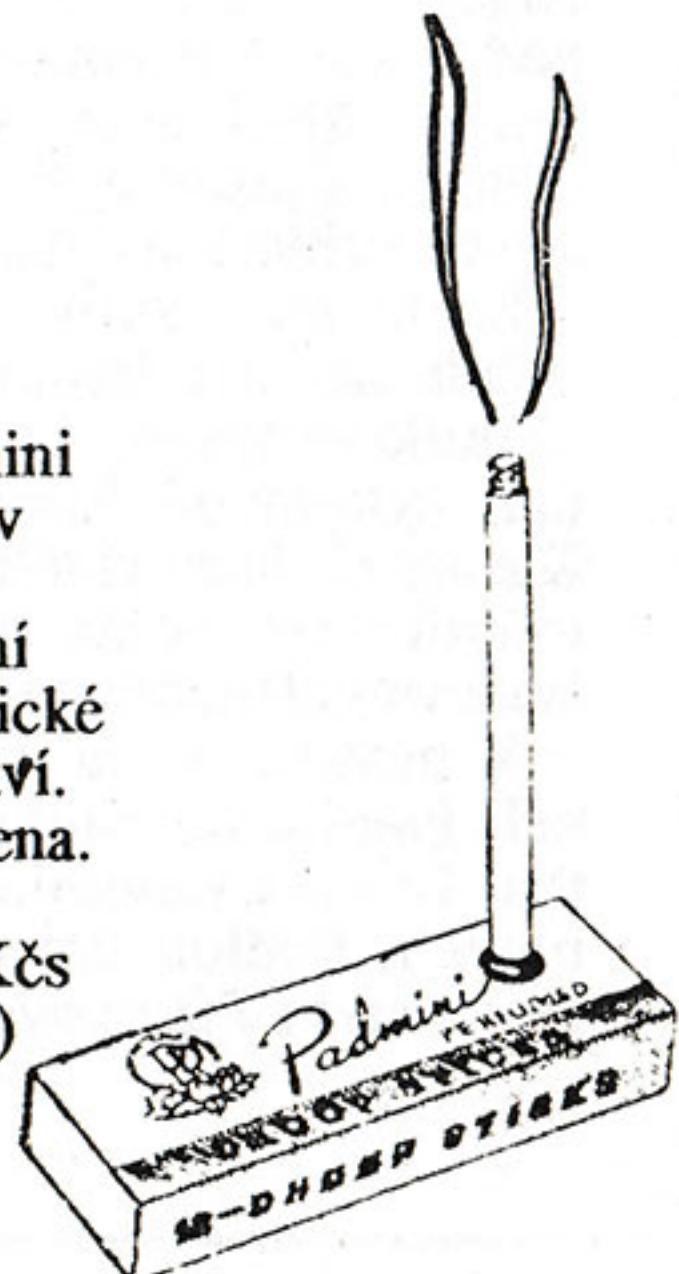
1kg celozrnné pšeničné mouky z Kršnova Dvora, 400ml vody, syrovátky nebo mléka, čajová lžička soli, 3g kvasnic.

Kvasnice a sůl míchejte ve vlažné tekutině a sypte 1kg mouky. Dobře propracujte na vláčné těsto a nechte kynout. Po šesti hodinách těsto opět propracujte a vložte do dobře vymaštěné formy na chleba nebo na plech. Po dvou hodinách kynutí vložte do trouby (cca 175°C) a pečte jeden a půl hodiny.

PÁTRÁNÍ : Je mezi Vámi někdo, kdo zna mýdla či prací prostředky čs. výroby, která by byla ekologicky nezávadná a zároveň neobsahovala látky živočišného původu (kosti, tuk, ...) a nebyla zkoušena na zvířatech?

JE TO ÚPLNĚ NOVÝ ZÁŽITEK

Dovolte, aby Padmini naplnila Váš domov a Vaši mysl vůní a klidem — zvláštní aromá staré a mystické jako indické dědictví. Spokojenost zaručena. Balíček s dvanácti tyčinkami — 18,- Kčs (viz nabídkový list)

V Bhagavad-gítě je popsáno zdráhání velkého hrdiny Ardžunu bojovat v bitvě u Kurukšétry. Kršna však Ardžunu vyzývá, aby bojoval. Znamená to, že Bhagavad-gíta schvaluje války a zabíjení lidí?

Bhagavadgíta

Poselství míru na bitevním poli

Bhagavadgíta („doslova Zpěv Vznešeného“) v žádném případě nepodporuje násilí. Tisíciletá védska tradice potvrzuje, že ti, kteří následují učení Bhagavad-gíty, prokazují nejvyšší úctu všem živým bytostem. Nejen lidem, ale i zvířatům a rostlinám. Přesto však Kršna požaduje od Ardžunu, aby bojoval. Je zřejmé, že v tomto pokynu musí být obsaženy hlubší důvody a vyšší dimenze.

Úkolem následujícího článku je objasnit tuto otázku z různých pohledů, aby umožnil hlubší pochopení Kršnova učení.

Historický pohled

Bitva u Kurukšétry byla nevyhnutebná. I kdyby Ardžuna ustoupil, bitva by se konala — avšak zpustošila by celý svět.

Bitvě u Kurukšétry předchází dlouhý příběh, který tvoří skoro polovinu celé Mahábháryty. V této bitvě stála proti sobě vojska Kuruovců a Pánduovců, kteří pocházeli z jedné královské rodiny. Král Drhtaráštra, otec Kuruovců, byl od narození slepý. Proto se vlády ujal jeho mladší bratr Pándu (jehož synové se později proslavili pod jménem Pánduovci). Král Pándu však zemřel, když jeho synové byli ještě malí chlapci, a proto byli vychováváni na dvoře strýce Drhtaráštry společně s jeho syny.

Kuruovci, synové slepého Drhtaráštry, začali závidět Pánduovcům, pravým následníkům trůnu. Tak museli synové Pándu vytrpět od Kuruovců mnohá příkoří. Kuruovci, kteří chtěli celé království, přistoupili nakonec na kompromis a polovinu království Pánduovcům přenechali.

V pustině, která jim nyní patřila, vystavěli Pánduovci nádherné město Indrapras-thu. To však vzbudilo ještě větší závist Kuruovců. Podlouhlí obsadili město i celé království a Pánduovce poslali na třináct let

do vyhnanství. Po uplynutí této doby Pánduovci poznali, že jejich závistiví protivníci nejsou ještě spokojeni a chtějí vyprovokovat válku.

Kršna, Nejvyšší Osobnost Božství, se sám nabídl jako prostředník při vyjednávání, ale Kuruovci hned každý kompromis odmítli. Mahábhára-ta zdůrazňuje, že Pánduovci, velcí oddaní Kršny, přes všechna vytrpěná příkoří usilovali o mír a stále byli připraveni přijmout různé kompromisy. Protože ale bezbožní Kuruovci chtěli Pánduovce odstranit, rozhodující bitva byla nezbytná. Za bitevní pole bylo určeno neobydlené posvátné místo Kurukšétra.

V této souvislosti je nutno podotknout, že tato bitva neměla nic společného se současnými ničivými válkami. Bojovali pouze dobrovolní válečníci (kšatrijové) a králové a generálové se neschovávali v bunkrech, ale osobně bojovali v první linii. Civilní obyvatelstvo, tzn. nezúčastnění muži, ženy, děti a staří lidé nebyli nikdy do bitvy zataženi. To byla védska válečnická pravidla, která odpovídala vysokým etickým požadavkům védske kultury. I na Kuruovském bitevním poli se bojovalo podle těchto pravidel.

Kršnův pokyn, aby Ardžuna bojoval, tedy neznamená, že Kršna vyprovokoval válku. Ta by se konala v každém případě. Proto také nebyl Ardžunův odpor k boji řešením (1.28-35), jeho ústup by válce nezabránil.

Společenské hledisko

Ardžuna byl královský válečník, kšatrija („ten kdo ochraňuje před utrpením“, *kṣa* — utrpení, *triya* — ten, kdo ochraňuje). Jeho úkolem bylo bojovat, aby ochránil svět před bezbožnými Kuruovci. Kdyby Ardžuna nebojoval, Kuruovci by jeho armádu ne-

milosrdně pobili. Ardžuna byl povinen bojovat i jen proto, aby ochránil bojovníky, kteří se k němu přidali.

Ardžuna se obával, že zabitím tolika kšatrijů bude narušeno společenské zřízení, protože tak zaniknou mnohé rody (1.39-43). V této souvislosti však Kršna často poukazuje, že je velice důležité vykonávat svou povinnost. Když Ardžuna nebude bojovat, ve společnosti nastane chaos a Ardžunův přístup se tak stane příkladem neplnění povinností v nepříjemné situaci. Kršna tedy Ardžunovi vysvětluje, že musí bojovat už jen na základě své povinnosti ochraňovat společnost. Nebojovat by bylo ostudou. Nikdo by neuvěřil, že odmítl bitvu z velkodusnosti, protože by tak nechal svá vojska i celou společnost v úzkých.

Hledisko soucitu

Ardžuna viděl v protivníkově armádě mnohé známé osoby a byl přemožen soucitem při pomyslení, že s nimi musí bojovat (1.28-30, 2.4).

Tato Ardžunova reakce ukazuje vznešený charakter oddaného: Přes všechna příkoří a pokoření, která musel se svými bratry snášet od svých protivníků, není pomstičtivý. Ale tady nikomu soucit nepomůže. Jak již bylo řečeno, válka byla neodvratitelná. Kršna v této souvislosti vysvětluje, že moudrý člověk netruchlí nad smrtí, protože ví, že umírá pouze tělo, duše je však věčná a nikdy nemůže být zabita (2.11). Kršna objasňuje, že hmotné tělo představuje pouze relativní dočasnou realitu, přičemž pravou věčnou realitou je duše (2.16).

Stejně jako hmotné tělo nepředstavuje pravou totožnost živé bytosti, tak ani hmotné hodnoty nepředstavují pravé měřítko života. Ardžunovy argumenty pocházejí z nesprávného ztotožňování se s tělem a světskou morálkou. Kršnovy pokyny v Bhagavadgítě však dokazují existenci jiných měřítek než světských.

Hledisko osvobození se od karmy

Ardžuna se obával reakcí, které podle zákona karmy přijdou, když zabije tolik lidí, ba dokonce i příbuzných. „Jestliže zabijeme tyto zločince, upadneme do hříchu... Co bychom tím, ó Kršno, získali a jak můžeme být šťastní, zabijeme-li své vlastní příbuzné?“ (1.36)

Zde Ardžuna ukazuje špatné pochopení karmy a hříchu. Podle materialistických představ hodnoti „dobré“ a „špatné“, aniž by si uvědomil, že se pohybuje na úrovni hmotných dualit. „Hřích“ a „štěstí“ nejsou podle Ardžunových představ ve skutečnosti nic jiného, než dvě strany jedné mince, iluze, pod jejímž vlivem je v hmotném světě každá živá bytost (7.27).

Hmotné rozlišování mezi „dobrým“ a „špatným“ je nedokonalé, protože se stále vztahuje jen na pomíjivé a hlediskem je uspokojení vlastních přání. Kršnova definice hříchu je mnohem obsažnější (3.16)- ten, kdo žije pro uspokojování svých přání, žije v hříchu. „Hřích“ se tedy vztahuje na vše, co neodpovídá přání Boha a živé bytosti tak od Něj odlučuje. „Dobré“ i „špatné“ je potom v hmotném světě „hříchem“.

Zákonu karmy se nevyhneme pouhou pa-sivitou. Život vždy představuje činnost, a činnost je vždy příčinou reakce. Kršna potdýká, že nikdy není možné být nečinný a velkou část Bhagavadgity věnuje vysvětlení činností, které nepřinašejí karmu, duchovních činností („nečin v činu“, 4.18).

Hledisko duchovní

Když poznáme, že jsme duše a jako duše se učíme jednat podle Kršnových přání, Kršna nás oprostí ze své bezpríčinné milosti od karmických reakcí (18.66). Toto jednání, které obnovuje původní vztah duše k Bohu, se nachází na transcendentální úrovni, tzn. nepodléhá dualitám zákona karmy.

Kršna, Absolutní Osobnost Božství, je věčně transcendentální, nikdy není podmíněn hmotnou relativitou. Proto také každý, kdo žije ve spojení s Kršnou prostřednictvím oddané služby (bhaktijogy), nepodléhá hmotné relativitě. Kršnova zjevení a činnosti v hmotném světě jsou dokonale transcendentální a každý, kdo jim porozuměl, bude osvobozen z koloběhu rození a smrti (4.9). Pohroužení se do transcendence není tedy žádná nečinnost, bezvarost nebo prázdnota, ale je jednoduše jednáním ve službě Kršnovy mise (4.7-8). To je nejvyšší dokonalostí jogy a meditace (6.47).

Jinými slovy: Ardžuna nedosáhne svého vytouženého míru pasivním zanecháním svých poviností, ale pouze pochopením Kršnova poselství míru (5.29).

Praktické hledisko

Jak je možné zůstat si vědom Boha dokonce i v nebezpečí a ve stavu ohrožení? Co byste udělali, kdybyste věděli, že za hodinu začne válka? Četli byste dál klidně tento článek? — Ardžuna se nacházel ve zcela stejné situaci. Věděl, že nejpozději za hodinu začne válka. A také on, velký hrđina, byl zmaten. Zachoval se ale správně — hledal útočiště u Kršny.

Na místě je otázka: Jak je možné být si stále, dokonce i při denních povinnostech, vědom Boha? I tady je Ardžuna nejlepším příkladem, protože byl ženatý, měl děti a významné společenské postavení. Nebyl určen pro odříkavý život mnicha, ale Kršna ho přesto oslovil jako „nejlepšího z mužů“ (2.15). To potvrzuje, že duchovní dokonalost není závislá na vnějších skutečnostech, ale na oddanosti Kršnovi.

Každý, kdo přijme tuto duchovní výzvu, pozná, že musí bojovat na poli života, a to nejen ve vnitřní bitvě proti opravdovým nepřátelům jako jsou iluze, chtic, závist atd. (3.43), ale také ve vnější bitvě proti převládající nevědomosti, jež je přičinou všech problémů a ničení ve světě (16.9).

Jednání podle Kršnova přání

Jak ale poznat, co od nás Kršna chce a co ne? Tato otázka je sama zodpovězena situací Bhagavadgity. Je rozhovorem mezi duchovním učitelem a jeho žákem, přičemž roli učitele přijímá samotný Bůh. Přijetí duchovního učitele je branou opravdového duchovního pokroku, čehož si je Ardžuna již od začátku vědom (2.7).

Kršna do hmotného světa posílá stále znovu své zástupce, aby zjevili védske poznaní a pravidelně se také sám zjevuje osobně (4.7-8).

Pravý duchovní učitel je ten, kdo přesně zná Kršnovu vůli, tuto pravdu káže a sám podle ní žije. Čtením Bhagavadgity takové, jaká je, nám bude velice brzy zjeveno, jak můžeme jednat podle Kršnova přání (10.10-11).

Ti, kteří se chtějí hlouběji věnovat transcendentálnímu odkazu Bhagavadgity, mohou využít přiloženého nabídkového listu a objednat si tento drahokam védskeho poznání. Bhagavadgita — taková, jaká je od A.Č. Bhaktivédanty Swámiho Prabhupády právě vyšla v rozšířeném vydání, které je doplněno výkladovým slovníkem jmen a věcných pojmu, klíčem k výslovnosti sanskrtu, rejstříkem sanskrtských veršů, citovaných veršů a všeobecným rejstříkem, které neobyčejně usnadňují její studium. Stejně jako Ardžuna máte i Vy možnost naslouchat transcendentálním slovům Nejvyšší Osobnosti Božství, Šri Kršny.

Bhagavad-gita dnes

Stejný Kršna, který před pěti tisíci léty přednesl Bhagavadgitu, se znovu zjevil před pěti sty léty jako Šri Čaitanya Maháprabhu, aby osobně ukázal, jak je možné žít podle pokynů Bhagavad-gity v tomto věku.

Šri Čaitanya vysvětlil, že Jeho misí není zabíjet těla bezbožných lidí (což by také většina lidstva nepřežila), ale „zabíjet“ bezbožnou mentalitu nevědomých lidí. Jinými slovy; dnes by Kršna ke krvavé bitvě nikoho nevyzval.

Kršnovy pokyny v Bhagavadgítě nesmí být nikdy špatně chápány. Když nás Kršna vyzývá k boji, neschvaluje tak násilí a válku, ale naše aktivní snažení přemoci vnitřní i vnější nevědomost. „Proto mečem poznání rozetni své pochybnosti, které v tvém srdci povstaly z nevědomosti a ozbrojen jógou povstaň k boji, ó Ardžuno!“ (4.42)

Shrnutí

Hlavní Kršnův pokyn v Bhagavad-gítě zní přibližně takto: „Poznej svou věčnou totožnost jako duše a služebník Boha, a tak se odevzdej. Mně, Nejvyšší Osobnosti Božství. Takto se osvobodiš z koloběhu rození a smrti a dosáhneš Mé věčné říše.“

Pokyn, aby se Ardžuna zúčastnil bitvy na Kuruovském poli, tedy není Kršnovým hlavním pokynem. V Bhagavadgítě nejde o ospravedlnění válek a násilí, ale o provádění oddané služby Kršnovi (bhaktijógy). Pro Ardžunu to v tomto specifickém případě znamenalo, aby se zúčastnil této nezbytné války a vyplnil tak Kršnovu vůli.

Celý hmotný svět je v současnosti takovým „bitevním polem“, protože smrt je pro všechny živé bytosti nevyhnutelná, stejně jako byla nevyhnutelná pro všechny kšatrije na Kuruovském bitevním poli. Ale Ardžuna vlastním příkladem ukázal, jak si oddaný může být díky Kršnově pomoci vědomý Boha dokonce i v extrémním nebezpečí, aniž by sešel z duchovní cesty — ba ani jsou-li povinnosti na této cestě spojeny s ne příjemnostmi.